

Голові разової спеціалізованої
вченої ради (ID: PhD 12840)
Державного податкового
університету, доктору економічних
наук, професору
Сунцовій Олесі Олександрівні

ВІДГУК

**офіційного опонента, доктора наук з державного управління, професора
Антонової Людмили Володимирівни
на дисертаційну роботу Махнюка Володимира Володимировича на тему:
«Державне регулювання містобудівної діяльності в Україні та ЄС»,
представленої на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора
філософії (PhD) галузі знань 28 «Публічне управління та
адміністрування» зі спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»**

Ступінь актуальності обраної теми. Тема дисертаційного дослідження Махнюка Володимира Володимировича є актуальною, оскільки зумовлена сучасними викликами, пов'язаними з повномасштабною військовою агресією проти України, що спричинила значні руйнування територій, інфраструктури та загострила соціально-економічні й екологічні проблеми. У цих умовах державне регулювання містобудівної діяльності постає ключовим інструментом відновлення територій, забезпечення безпеки населення та формування передумов для сталого розвитку держави.

Сучасний етап розвитку публічного управління вимагає впровадження комплексних підходів до просторового планування, що поєднують організаційно-правові, інституційні, цифрові та екологічні механізми. Особливого значення набуває необхідність удосконалення державної політики у сфері містобудування з урахуванням процесів децентралізації, посилення ролі територіальних громад, а також інтеграції до європейського правового та інституційного простору.

Важливим аспектом є впровадження інноваційних технологій у будівництві, цифровізація містобудівної діяльності, розвиток геоінформаційних систем і створення ефективних інструментів управління відновленням територій, зокрема через програми комплексного відновлення. У контексті

воєнного стану особливої актуальності набувають питання цивільного захисту, протимінної діяльності, екологічної безпеки та формування безпечного життєвого середовища.

Таким чином, актуальність теми дисертаційного дослідження не викликає сумнівів як у науково-теоретичному, так і в практичному вимірах, оскільки вона спрямована на вирішення комплексних завдань повоєнної відбудови України та гармонізації національної системи містобудівного регулювання з вимогами Європейського Союзу.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертаційна робота «Державне регулювання містобудівної діяльності в Україні та ЄС» виконана на кафедрі менеджменту та публічного управління Державного податкового університету відповідно до плану науково-дослідної роботи на тему «Гігієнічна оцінка містобудівної документації населених пунктів, які постраждали в результаті бойових дій» (шифр теми АМН.03.23, номер державної реєстрації 0123U100941, час виконання НДР - 2023-2025 роки).

Методами дослідження, які допомогли дисертанту реалізувати поставлену мету, є: діалектичний метод пізнання; аналіз та узагальнення; історико-правовий метод; системно-аналітичний і логіко-узагальнюючий методи. Інформаційною базою слугували законодавчі та нормативні акти Верховної Ради України, укази та розпорядження Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, Міністерства оборони та збройних сил України, законодавчі та нормативно-правові акти ЄС та інших країн щодо регулювання містобудівної діяльності, директиви ЄС, наукова література тощо.

Робота Махнюка В. В. є цілісним дослідженням з чітко визначеними об'єктом, предметом, метою та завданнями. Дисертантом чітко сформульовано науковий апарат дослідження, визначено наукову новизну, теоретичне і практичне значення, особистий внесок здобувача.

Новизна представлених теоретичних та практичних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих

працях. Цінність наукової роботи полягає у тому, що вперше запропоновано та науково обґрунтовано концептуальний підхід до державного регулювання містобудівної діяльності в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення, який інтегрує правові, організаційні, просторові, екологічні та цифрові складові публічного управління, а також враховує безпекові виклики, протимінну діяльність і необхідність гармонізації з правом Європейського Союзу. Запропонований підхід має потенціал підвищити ефективність процесів відновлення територій, забезпечити їх безпечний розвиток та покращити якість управлінських рішень у сфері містобудування.

Одержали подальший розвиток уточнення змісту понять «державне регулювання містобудівної діяльності», «просторове планування», «інтегрований розвиток територій», «санітарно-захисні зони», а також теоретико-методологічні засади цифрової трансформації містобудівної сфери. Удосконалено систему принципів державного регулювання шляхом доповнення їх принципами людиноцентризму, безпекового планування та технологічних інновацій. Розвинуто методичні підходи до формування Програм комплексного відновлення територій, інтеграції їх із цифровими системами управління (зокрема ЄДЕССБ, містобудівним кадастром і геопросторовими даними), а також обґрунтовано напрями модернізації державної житлової політики та регулювання промислової забудови відповідно до європейських стандартів.

Результати дисертаційного дослідження автора опубліковані у фахових виданнях України, також були представлені у вигляді доповідей на науково-практичних конференціях. Отже, результати дослідження Махнюка В. В. відображені у 15 наукових публікаціях: 1 статтю опубліковано в іноземному науковому виданні, що входить до міжнародної наукометричної бази даних Scopus, 8 статей - у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, 6 розділів у міжнародних монографіях. Окрім того, праці, які додатково відображають наукові результати дисертації включають 21 тези доповідей, опублікованих у збірках за результатами роботи Міжнародних та Всеукраїнських та науково-практичних конференцій.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів.

Результати дослідження мають вагомое значення для розвитку науки публічного управління та містобудування і впроваджені у науково-дослідну, нормотворчу та практичну діяльність. Зокрема, запропоновані положення можуть бути використані під час удосконалення законодавства у сфері містобудівної діяльності, розроблення Програм комплексного відновлення територій, впровадження цифрових інструментів управління, а також у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Окремі результати дослідження вже використано при підготовці методичних рекомендацій, наукових розробок і нормативних документів, що висвітлено у відповідних звітах про впровадження результатів дослідження.

Оцінка змісту дисертації та її завершеності в цілому. Основний зміст дисертації викладено у 3 розділах, які добре структуровані й розкривають сутність і зміст пошукової роботи, її логіку. Структура роботи є змістовною, послідовною та збалансованою в частині виконання поставлених завдань, висвітлення дослідницьких ідей і досягнення мети дослідження.

Анотація у стислій формі представляє основні тези дисертаційного дослідження, наводить перелік публікацій, в яких викладені основні результати дослідження. Висновки повністю відповідають отриманим результатам, завданням та меті дослідження.

Зауваження та дискусійні положення щодо оформлення та змісту дисертації. Оцінюючи в цілому достатній рівень розробки теоретичних і методичних положень, практичних рекомендацій, обґрунтованість наукових висновків і пропозицій, необхідно вказати на такі зауваження.

1. У п.п. 1.3. розділу 1 (стор. 43) обґрунтовано важливість цифровізації містобудівної діяльності, зокрема функціонування ЄДЕССБ та геопросторових систем. Водночас доцільним було б поглибити аналіз ризиків і обмежень їх впровадження, зокрема організаційних та кадрових аспектів, що впливають на ефективність їх функціонування, а також окреслити методологічні інструменти та джерела фінансування такого впровадження.

2. В п.п. 2.2 розділу 2 (стор. 89) автором ґрунтовно проаналізовано

екологічні ризики, пов'язані з функціонуванням промислових територій, та їх вплив на здоров'я населення. Водночас у дисертації обмежено висвітлено питання узгодження екологічних обмежень із соціально-економічними цілями розвитку територіальних громад, особливо в умовах післявоєнного відновлення.

3. На стор. 107 п.п. 2.3 розділу 2 переконливо показано проблематику невідповідності чинних нормативів санітарно-захисних зон сучасним умовам. Водночас у дисертації обмежено представлено можливі перехідні моделі адаптації таких зон у громадах, де сформована щільна забудова та наявні об'єктивні просторові обмеження.

Разом з тим, зазначені позиції можуть вважатися дискусійними з погляду авторського підходу до постановки завдань дослідження та жодним чином не знижують загальної позитивної оцінки теоретичної й практичної цінності опонованої дисертаційної роботи. Дисертант продемонстрував гарне розуміння та відчуття актуальності проблеми. Дисертаційна робота є кваліфікованою науковою працею, виконаною автором особисто, характеризується єдністю і логікою викладення, містить науково-обґрунтовані теоретичні результати і методичні положення, які безперечно мають корисну практичну значущість.

Дотримання академічної доброчесності. У ході вивчення дисертаційної роботи і опублікованих праць Махнюка Володимира Володимировича фактів порушення академічної доброчесності не виявлено. Дисертація не містить ознак плагіату, фабрикації чи фальсифікації даних. Усі використані джерела наведено з коректним бібліографічним оформленням відповідно до чинних норм.

Висновок щодо відповідності кваліфікаційної наукової роботи встановленим вимогам. Дисертаційна робота Махнюка Володимира Володимировича на тему: «Державне регулювання містобудівної діяльності в Україні та ЄС» є самостійним, завершеним, достовірним дослідженням актуального наукового завдання. Дисертація виконана на високому теоретичному рівні, викладена науковою мовою, розділи дисертації пов'язані між собою структурно і змістовно, висновки ґрунтуються на результатах

проведеного дослідження, які, в свою чергу, є достатньо аргументованими та доказовими.

Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем завдання вирішені повною мірою і таким чином, мету дослідження досягнуто. Основні положення дисертації, що задекларовані здобувачем, містять елементи наукової новизни, рівень яких визначено коректно. Структура й обсяг роботи відповідають встановленим вимогам.

Зважаючи на зазначене, вважаємо, що дисертаційна робота «Державне регулювання містобудівної діяльності в Україні та ЄС» за науковим рівнем досліджень, їх актуальністю, науковою новизною відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а також вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року (із змінами) щодо структури, змісту та оформлення дисертаційних робіт, а її автор – Махнюк Володимир Володимирович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

доктор наук з державного управління,
професор, професор кафедри обліку
і аудиту факультету економічних наук
Чорноморського національного
університету імені Петра Могили

Людмила АНТОНОВА

Підпис Антонової Л.В. засвідчую

Вчений секретар

Чорноморського національного університету

імені Петра Могили

Вікторія ЧОРНА